

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VIII kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM-10-132-18

Druk nr 2879
Warszawa, 24 września 2018 r.

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o ratyfikacji Poprawek do Protokołu montrealskiego w sprawie substancji zubożających warstwę ozonową, sporządzonego w Montrealu dnia 16 września 1987r., przyjętych w Kigali dnia 15 października 2016 r.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Jednocześnie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych zostali upoważnieni Minister Środowiska oraz Minister Spraw Zagranicznych.

Z poważaniem

(-) Mateusz Morawiecki

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej
PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 15 października 2016 r. w Kigali zostały przyjęte *Poprawki do Protokołu montrealskiego w sprawie substancji zubożających warstwę ozonową*, sporządzonego w Montrealu dnia 16 września 1987 r.

Po zaznajomieniu się z powyższymi Poprawkami, w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej oświadczam, że:

- zostały one uznane za słuszne zarówno w całości, jak i każde z postanowień w nich zawartych,
- są przyjęte, ratyfikowane i potwierdzone,
- będą niezmiennie zachowywane.

Na dowód czego wydany został akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

Dano w Warszawie, dnia

PREZYDENT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

ANDRZEJ DUDA

PREZES RADY MINISTRÓW

MATEUSZ MORAWIECKI

U S T A W A

z dnia

o ratyfikacji Poprawek do Protokołu montrealskiego w sprawie substancji zubożających warstwę ozonową, sporządzonego w Montrealu dnia 16 września 1987 r., przyjętych w Kigali dnia 15 października 2016 r.

Art. 1. Wyraża się zgodę na dokonanie przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej ratyfikacji Poprawek do Protokołu montrealskiego w sprawie substancji zubożających warstwę ozonową, sporządzonego w Montrealu dnia 16 września 1987 r., przyjętych w Kigali dnia 15 października 2016 r.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

1. Potrzeba i cel związania Rzeczypospolitej Polskiej Poprawkami z Kigali

Obecny system współpracy międzynarodowej w zakresie ochrony warstwy ozonowej opiera się na Konwencji wiedeńskiej o ochronie warstwy ozonowej, sporządzonej w Wiedniu dnia 22 marca 1985 r. (Dz. U. z 1992 r. poz. 488), zwanej dalej „Konwencją wiedeńską”. Konwencja wiedeńska była pierwszą zakończoną sukcesem próbą stworzenia ram i zasad wspólnego działania różnych państw na rzecz ochrony warstwy ozonowej. Rzeczpospolita Polska (RP) przystąpiła do Konwencji wiedeńskiej dnia 13 lipca 1990 r.

W ramach Konwencji wiedeńskiej państwa-strony zgodziły się na: dzielenie się danymi dotyczącymi światowej produkcji substancji zubożających warstwę ozonową, zwanych dalej „SZWO”, i ich emisji, wdrażanie przedsięwzięć dotyczących kontroli emisji SZWO, współpracę w zakresie badań naukowych w celu lepszego zrozumienia procesów zachodzących w atmosferze ziemskiej. Za najważniejsze uznano badania dotyczące zmian stratosferycznej warstwy ozonowej, które mogą powodować zmiany ilości promieniowania ultrafioletowego docierającego do powierzchni Ziemi i potencjalnego wpływu tych zmian na zdrowie człowieka, żywe organizmy, ekosystemy i materiały oraz badania modyfikacji pionowej dystrybucji ozonu, która może powodować zmiany struktury temperatur w atmosferze, co z kolei może wpływać na pogodę i klimat.

Następnym krokiem było uzgodnienie Protokołu montrealskiego w sprawie substancji zubożających warstwę ozonową, sporządzonego w Montrealu dnia 16 września 1987 r. (Dz. U. z 1992 r. poz. 490, z późn. zm.), zwanego dalej „Protokołem montrealским”, który wszedł w życie dnia 1 stycznia 1989 r. Protokół montrealский zawierał w wersji pierwotnej listę ośmiu kontrolowanych SZWO (pięć substancji CFC (chlorofluorowęglowodory) – Aneks A, grupa I i trzy halony – Aneks A, grupa II) i został oparty na tzw. „zasadzie ostrożności”, która polega na podejmowaniu przez społeczność światową globalnych działań na rzecz ochrony środowiska jeszcze zanim wszystkie naukowe, ekonomiczne i techniczne wątpliwości w tym zakresie zostaną w pełni wyjaśnione. Odzwierciedleniem tego podejścia jest zgoda państw-stron Protokołu montrealskiego na wprowadzanie w miarę upływu czasu zmian w Protokole montrealским, uwzględniających wyniki aktualnych badań stanu warstwy ozonowej i procesów jej niszczenia, a także postępu w zakresie rozwoju i wdrażania technologii

alternatywnych. Ta ewolucyjność Protokołu montrealського polega na regularnym i wszechstronnym oszacowywaniu wszystkich uwarunkowań, po których następuje przyjęcie Poprawek (*Amendments*) lub Uzupełnień (*Adjustments*). Poprawki do Protokołu montrealського mogą wprowadzać nowe środki kontroli dla nowych substancji. Każda Poprawka jest wiążąca wyłącznie po jej ratyfikacji przez strony Protokołu montrealського. Jeżeli państwo-strona Protokołu montrealського nie ratyfikowało danej Poprawki, jest traktowane jako nie-strona tej Poprawki (a więc i Protokołu montrealського) w stosunku do nowej substancji wprowadzonej przez tę Poprawkę, co skutkuje zakazem handlu tą substancją z tym państwem przez pozostałe strony Protokołu montrealського. W przypadku Uzupełnień mogą być modyfikowane zarówno harmonogramy redukcji, jak i wartości potencjałów zubożania ozonu substancji kontrolowanych na podstawie wyników nowych badań naukowych i są one automatycznie wiążące dla państw-stron Protokołu montrealського lub odpowiednich Poprawek, które wprowadziły daną substancję na listę substancji kontrolowanych Protokołu montrealського. Mogą również zmieniać tekst Protokołu. Uzupełnienia przyjmowane przez Spotkania Stron Protokołu montrealського wchodzą w życie wobec stron tego protokołu w trybie tzw. *milczącej zgody*, czyli w przypadku braku złożenia sprzeciwu przez daną stronę w określonym terminie.

RP przedłożyła depozytariuszowi (Sekretarzowi Generalnemu Organizacji Narodów Zjednoczonych) dokumenty ratyfikacyjne Protokołu montrealського dnia 13 lipca 1990 r. oraz w kolejnych latach ratyfikowała wszystkie uzgodnione przez strony Poprawki do Protokołu montrealського, poza Poprawkami do Protokołu montrealського w sprawie substancji zubożających warstwę ozonową, sporządzonego w Montrealu dnia 16 września 1987 r., przyjętymi w Kigali dnia 15 października 2016 r., zwanymi dalej „Poprawkami z Kigali”, których dotyczy niniejsze uzasadnienie. Lista dotychczas ratyfikowanych Poprawek do Protokołu montrealського:

1. Poprawki do Protokołu montrealського w sprawie substancji zubożających warstwę ozonową, sporządzone w Londynie dnia 29 czerwca 1990 r. (Dz. U. z 2001 r. poz. 490),
2. Poprawki do Protokołu montrealського w sprawie substancji zubożających warstwę ozonową, sporządzone w Montrealu dnia 17 września 1997 r. (Dz. U. z 2001 r. poz. 494),

3. Poprawki do Protokołu montrealzkiego w sprawie substancji zubożających warstwę ozonową, sporządzone w Kopenhadze dnia 25 listopada 1992 r. (Dz. U. z 2001 r. poz. 492),
4. Poprawki do Protokołu montrealzkiego w sprawie substancji zubożających warstwę ozonową, podpisane w Pekinie dnia 3 grudnia 1999 r. (Dz. U. z 2007 r. poz. 190).

W celu umożliwienia systematycznej oceny, strony Protokołu montrealzkiego ustanowiły trzy międzynarodowe panele ekspertów z przemysłu, jednostek badawczych oraz organizacji rządowych i pozarządowych: SAP (*Scientific Assessment Panel* – Panel Oceny Naukowej), EEAP (*Environment Effects Assessment Panel* – Panel Oceny Wpływu na Środowisko) i TEAP (*Technology and Economic Assessment Panel* – Panel Techniczno-Ekonomiczny).

Poprawki z Kigali zostały przyjęte w drodze konsensusu podczas XXVIII Spotkania Stron Protokołu montrealzkiego (MOP28), podczas którego przedstawiciele 197 państw świata negocjowali propozycje wprowadzenia do Protokołu montrealzkiego harmonogramów wycofywania zużycia¹⁾ i produkcji najczęściej stosowanych fluorowanych gazów cieplarnianych – wodorofluorowęglowodorów (HFC). Dlatego też w tym przypadku nie można wskazać, kto w imieniu RP podpisał umowę (zgodnie z § 8 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 sierpnia 2000 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o umowach międzynarodowych (Dz. U. poz. 891)), ponieważ formalnie nie nastąpiło podpisanie Poprawek z Kigali, a w imieniu RP uzgodnione stanowisko w ramach Unii Europejskiej (UE) prezentowała Komisja Europejska i Prezydencja Rady Unii Europejskiej.

Wycofanie z obrotu SZWO (a zwłaszcza wodorochlorofluorowęglowodorów – HCFC) doprowadziło bezpośrednio do znacznego zwiększenia emisji wodorofluorowęglowodorów (HFC) – silnie działających gazów cieplarnianych, którymi często zastępuje się SZWO. Konieczne jest zatem jak najszybsze globalne wycofanie z obrotu HFC. Ze względu na to, że w większości sektorów możliwości zastąpienia HFC są dostępne, koszty redukcji emisji HFC będą niskie lub umiarkowane. Obecnie istnieje szansa, że państwa rozwijające się – zamiast wprowadzać w miejsce SZWO HFC silnie wpływające na ocieplenie klimatu – zdołają ominąć ten problem. Zastąpienie SZWO bezpośrednio substancjami przyjaznymi dla klimatu w tych samych

---

¹⁾ W Protokole montrealzkim termin „zużycie” oznacza produkcję powiększoną o import i pomniejszoną o eksport.

urządzeniach może się udać, jeżeli szybko zostaną podjęte działania na szczeblu międzynarodowym. We wnioskach ze szczytu Rio+20 również wyraźnie poparto stopniowe wycofywanie HFC ze zużycia i produkcji.

HFC dotychczas były uregulowane tylko w Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 9 maja 1992 r. (Dz. U. z 1996 r. poz. 238), zwanej dalej „UNFCCC”, i znajdują się w tzw. „koszyku gazów cieplarnianych” objętych redukcją emisji w Protokole z Kioto do Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu, sporządzonym w Kioto dnia 11 grudnia 1997 r. (Dz. U. z 2005 r. poz. 1684), zwanym dalej „Protokołem z Kioto”. Protokół montrealcki dzięki Poprawkom z Kigali zmieni tę sytuację, gdyż zostały tam uzgodnione harmonogramy redukcji produkcji i zużycia HFC, odmienne dla państw rozwiniętych i rozwijających się. Wprowadzenie Poprawek z Kigali spowoduje wymierne korzyści środowiskowe, takie jak zmniejszenie o 85% ilości potencjalnie wyemitowanych HFC wyrażonych w CO₂ eq (równoważnik dwutlenku węgla) poprzez redukcję ich produkcji i zużycia we wszystkich 197 państwach-stronach Protokołu montrealckiego. Szacuje się, że w efekcie wdrożenia Poprawek do 2050 r. emisja CO₂ na świecie zmniejszy się o ok. 70 Gt CO₂ eq, a do końca stulecia nastąpi obniżenie temperatury na Ziemi o 0,5°C.²⁾

Wdrożenie narzędzi, które spowodują redukcję HFC, jest niezwykle ważne dla środowiska. Substancje te, używane jako zamienniki SZWO, charakteryzują się współczynnikiem ocieplenia globalnego nawet kilkanaście tysięcy razy większym niż w przypadku dwutlenku węgla. Powszechnie ich stosowanie jako czynniki chłodnicze, środki spieniające, rozpuszczalniki czy gazy pędne w aerozolu powoduje negatywne skutki dla klimatu.

Powyższe zobowiązania w odniesieniu do krajów rozwiniętych nie wykraczają poza obowiązki wynikające z już obowiązującego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 517/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie fluorowanych gazów cieplarnianych i uchylenia rozporządzenia (WE) nr 842/2006 (Dz. Urz. UE L 150 z 20.05.2014, str. 195, z późn. zm.). Harmonogram redukcji produkcji i zużycia substancji HFC zawarty w tym rozporządzeniu jest znacznie bardziej restrykcyjny niż zawarty w Poprawkach z Kigali. W skali globalnej uzgodnione Poprawki z Kigali są

---

²⁾ Źródło – EIA Briefing to the 22nd Conference of the Parties (COP22) to the United Nations Framework Convention on Climate Change (UNFCCC), 7–18 listopada 2016 r., Marrakesz, Maroko.

krokiem milowym w osiągnięciu celów stawianych w ramach Protokołu montrealского i w sposób istotny wzmacniającym efekt osiągnięty dzięki Porozumieniu paryskiemu do Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 9 maja 1992 r., przyjętym w Paryżu dnia 12 grudnia 2015 r. (Dz. U. z 2017 r. poz. 36).

Cele związania RP Poprawkami z Kigali do Protokołu montrealского są następujące:

1) Kontynuacja uczestnictwa w Protokole montrealским

RP, ratyfikując Protokół montrealский w 1990 r., przyłączyła się do grupy państw tworzących awangardę międzynarodowej współpracy w dziedzinie ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju. Protokół montrealский jest przedsięwzięciem, które pozwoliło skutecznie zmniejszyć światową konsumpcję SZWO o około 98%, i jedyną umową międzynarodową w dziedzinie ochrony środowiska, którą ratyfikowały wszystkie państwa świata. Jeżeli społeczność międzynarodowa będzie nadal stosowała postanowienia Protokołu montrealского, warstwa ozonowa powinna zostać w pełni odbudowana do połowy obecnego stulecia. Protokół montrealский w dużej mierze przyczynił się również do walki ze zmianami klimatu. Szacuje się, że wycofanie z obrotu SZWO zapobiegło emisjom gazów cieplarnianych równym lub wyższym niż 135 mld ton CO₂.

Uzgodnione Poprawki z Kigali zawierają elastyczne podejście do wycofywania HFC w państwach rozwijających się, a dla państw rozwiniętych (np. państw członkowskich UE) przewiduje się wycofywanie HFC niewykraczające poza już obowiązujące i znacznie bardziej restrykcyjne przepisy prawa UE.

2) Umożliwienie UE przystąpienia do Poprawek z Kigali

Od ratyfikacji przez RP Poprawek z Kigali zależy również pełne uczestnictwo UE w Protokole montrealским. W związku z mieszanym charakterem Protokołu montrealского oraz Poprawek do niego, a także decyzją o wspólnym wypełnianiu zobowiązań przez UE i jej państwa członkowskie, niezbędna jest ratyfikacja Poprawek z Kigali zarówno przez UE, jak i każde z państw członkowskich³⁾. Od ratyfikacji przez RP zależy również wiarygodność RP jako partnera w UE, a także na forum globalnym.

---

³⁾ Jak dotąd Poprawki z Kigali zostały ratyfikowane w Unii Europejskiej przez 13 państw członkowskich, tj.: Belgię, Bułgarię, Finlandię, Francję, Niemcy, Irlandię, Litwę, Luksemburg, Łotwę, Portugalię, Słowację, Szwecję i Wielką Brytanię. Kilka innych państw członkowskich (m.in. Dania) deklaruje ratyfikację w najbliższym czasie.

Należy przy tym zauważyć, że RP brała aktywny udział na forum UE w sprawie uzgadniania propozycji postanowień Poprawek z Kigali. Tym samym Poprawki z Kigali spełniają oczekiwania RP.

3) Rozwój globalnego procesu współpracy wielostronnej na rzecz ochrony warstwy ozonowej i klimatu

W związku z różnymi potrzebami i możliwościami gospodarczymi istniejącymi pomiędzy państwami rozwijającymi się (A-5) a państwami rozwiniętymi (A-2) uzgodnienie ostatecznej treści Poprawek z Kigali było stosunkowo trudne. Dlatego też w przyjętych Poprawkach z Kigali wprowadzono różne harmonogramy wycofywania HFC dla państw rozwijających się i dla państw rozwiniętych. W przypadku przeważającej większości państw rozwijających się wycofywanie HFC rozpocznie się w 2024 r., natomiast w przypadku przeważającej większości państw rozwiniętych (w tym UE i Stanów Zjednoczonych) schemat przyjętego wycofywania rozpoczyna się 1 stycznia 2019 r. Od tej daty nastąpi zmniejszenie produkcji i zużycia HFC o 10% w stosunku do średniej wartości odpowiednio produkcji i zużycia HFC z lat 2011–2013 powiększonych o 15% odpowiednio bazowej produkcji lub bazowego zużycia HCFC⁴⁾, określonych dla ustalonego w Protokole montrealским harmonogramu wycofywania HCFC. W kolejnych latach nastąpi dalsza redukcja produkcji i zużycia HFC, tak aby od 2036 r. pozostać na poziomie 15% wartości bazowych. Wszystkie te wartości są wyrażone w CO₂ eq. Niektóre państwa rozwijające się rozpoczynają wycofywanie HFC w 2028 r., a pozostałe mają harmonogram wycofywania HFC nieco złagodzony w początkowym okresie. Uzgodniono też, że z uwagi na brak zamienników państwa z bardzo wysoką temperaturą otoczenia (tzw. „Państwa HAT”), do których należą m.in. wszystkie państwa Półwyspu Arabskiego, będą mogły nadal stosować bez ograniczenia HFC w niektórych rodzajach klimatyzatorów.

2. Dotychczasowy a projektowany stan prawny

Główną zmianą wprowadzoną przez Poprawki z Kigali do Protokołu montrealskiego jest rozszerzenie listy substancji podlegających Protokołowi montrealskiemu (tzw. „substancji kontrolowanych”) o HFC.

---

⁴⁾ W przypadku państw rozwiniętych bazowe zużycie HCFC oznacza zużycie HCFC w 1989 r. powiększone o 2,8% zużycia CFC w 1989 r., a bazowa produkcja HCFC – produkcję HCFC w 1989 r. powiększoną o 2,8% sumy zużycia HCFC w 1989 r. oraz łącznej produkcji i zużycia CFC w 1989 r.

Jeżeli chodzi o najważniejsze zmiany w artykułach Protokołu montrealского, to po artykule 2I dodaje się artykuł 2J, który wprowadza zapewnienie obniżenia poziomów produkcji i zużycia HFC jako substancji kontrolowanych wyrażonych w CO₂ eq, przy czym zużycie oznacza sumę produkcji i importu pomniejszoną o eksport. Istotne jest to, że nie przewiduje się redukcji produkcji i zużycia do zera, ale do określonego poziomu odniesionego do zużycia w latach bazowych, co będzie umożliwiać dalsze stosowanie HFC i promować substancje o niskim GWP (*global warming potential* – współczynnik ocieplenia globalnego). W artykule 5 Protokołu montrealского dodano harmonogramy produkcji i zużycia HFC w państwach rozwijających się, które są znacznie złagodzone w stosunku do harmonogramów dla krajów rozwiniętych zawartych w artykule 2J. W artykule 7 Protokołu montrealского jego strony są zobowiązane do dostarczenia Sekretariatowi danych statystycznych dotyczących produkcji i zużycia substancji kontrolowanych i ten artykuł został uzupełniony o obowiązek przekazywania danych dotyczących produkcji i zużycia HFC. Ponadto zgodnie ze zmienionym artykułem 3 Protokołu montrealского strony będą zobowiązane do dostarczania Sekretariatowi danych o emisji HFC-23 w procesach produkcyjnych. Dodatkowo, w celu umożliwienia obliczania poziomów bazowych zużycia i produkcji HFC, w tabelach zawartych w załącznikach A i C do Protokołu montrealского dodano wartości GWP dla substancji CFC i HCFC. Do Protokołu montrealского zostaje też dodany załącznik F zawierający listę kontrolowanych HFC wraz z wartościami GWP.

Zmiany w artykule 4 Protokołu montrealского dotyczą ustanowienia kontroli handlu z nie-stronami w odniesieniu do HFC. Zmiany w artykule 4 wejdą w życie dnia 1 stycznia 2033 r., pod warunkiem że zostanie złożonych przynajmniej siedemdziesiąt dokumentów ratyfikacyjnych, przyjęcia lub zatwierdzenia Poprawek z Kigali przez państwa lub regionalne organizacje integracji gospodarczej, które są stronami Protokołu montrealского. W przypadku gdy warunek ten nie zostanie w podanym terminie spełniony, Poprawki z Kigali wejdą w życie dziewięćdziesiątego dnia po dniu spełnienia tego warunku. Ponadto zgodnie ze zmienionym artykułem 4B Protokołu montrealского od dnia 1 stycznia 2019 r. wejdzie w życie obowiązek ustanowienia systemu licencjonowania importu i eksportu HFC. Obowiązek ten wejdzie w życie (wraz z pozostałymi postanowieniami Poprawek z Kigali) pod warunkiem osiągnięcia liczby 20 dokumentów ratyfikacyjnych, przyjęcia lub zatwierdzenia. Ten obowiązek będzie realizowany przez Komisję Europejską dla całej UE, więc nie dotyczy bezpośrednio RP.

Zmieniony został również artykuł 10 Protokołu montrealskiego, gdzie dodano możliwość skorzystania przez kraje rozwijające się z pomocy finansowej krajów rozwiniętych w realizacji przez kraje rozwijające się zobowiązań dotyczących wycofywania HFC, przy czym pomoc udzielona tym krajom w ramach Funduszu Wielostronnego Protokołu montrealskiego nie może pokrywać się z pomocą udzieloną w ramach innych mechanizmów finansowych.

Należy podkreślić, że celem Poprawek z Kigali nie jest wyłączenie HFC z zakresu zobowiązań zawartych w artykule 4 i artykule 12 UNFCCC ani artykułach 2, 5, 7 i 10 Protokołu z Kioto, ale umożliwienie ograniczenia emisji tych substancji poprzez redukcję ich produkcji i zużycia.

Zmiany wynikające z Poprawek z Kigali zostały już ujęte w prawie UE oraz w prawie polskim, w szczególności w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 517/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie fluorowanych gazów cieplarnianych i uchylenia rozporządzenia (WE) nr 842/2006 wraz z odnośnymi rozporządzeniami Komisji Europejskiej oraz w ustawie z dnia 15 maja 2015 r. o substancjach zubożających warstwę ozonową oraz o niektórych fluorowanych gazach cieplarnianych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1951, z późn. zm.) wraz z aktami wykonawczymi. W związku z powyższym ratyfikacja Poprawek z Kigali nie wymaga podjęcia dodatkowych działań legislacyjnych.

3. Skutki związane z wejściem w życie Poprawek z Kigali

1) Ocena skutków społecznych i gospodarczych

Polskie przedsiębiorstwa są objęte zakresem regulacji Poprawek z Kigali, gdyż wprowadzają do obrotu i stosują HFC. Tym niemniej ratyfikacja Poprawek z Kigali nie wywiera żadnych skutków społecznych ani gospodarczych dla RP, ponieważ obecnie ich postanowienia są wypełniane na podstawie obowiązujących przepisów prawa krajowego i prawa UE. Mechanizmy kontroli zawarte w Poprawkach z Kigali, w szczególności sposób określania poziomów obliczeniowych czy raportowanie danych, znajdują odzwierciedlenie w przepisach unijnych, które są stosowane bezpośrednio w RP i w związku z tym te mechanizmy nie wymagają żadnych dodatkowych działań regulacyjnych na poziomie krajowym.

2) Ocena skutków finansowych

Jeżeli chodzi o koszty związane z wejściem w życie Poprawek z Kigali, to przewiduje

się jedynie prawdopodobną możliwość wzrostu składki RP jako strony Protokołu montrealского (Fundusz Wielostronny) od 2021 r., w związku z rozszerzeniem katalogu substancji, które będą wycofywane na podstawie Protokołu montrealского.

Składka ta, podobnie jak w tym roku, będzie pokrywana przez Ministerstwo Środowiska, ze środków budżetu państwa znajdujących się w dyspozycji ministra właściwego do spraw środowiska.

3) Ocena skutków politycznych

Ratyfikacja Poprawek z Kigali przez RP umożliwi utrzymanie wiarygodności RP w UE i na forum globalnego procesu współpracy w dziedzinie ochrony warstwy ozonowej i klimatu. Jednocześnie będzie dowodem na aktywną rolę RP w kształtowaniu międzynarodowej polityki ochrony powietrza i klimatu. Jest to szczególnie ważne w 2018 r., kiedy RP obejmuje prezydencję 24. Konferencji Stron Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (COP24), co z pewnością przyczyni się do umocnienia pozytywnego wizerunku RP na świecie.

4) Ocena skutków prawnych

W wyniku ratyfikacji Poprawek z Kigali Rząd RP nie będzie musiał podejmować żadnych działań legislacyjnych, ponieważ już obowiązujące przepisy prawa UE (rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 517/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie fluorowanych gazów cieplarnianych i uchylenia rozporządzenia (WE) nr 842/2006 wraz z odnośnymi rozporządzeniami Komisji Europejskiej) i zgodne z nimi funkcjonujące przepisy prawa krajowego (ustawa z dnia 15 maja 2015 r. o substancjach zubożających warstwę ozonową oraz o niektórych fluorowanych gazach cieplarnianych wraz z aktami wykonawczymi) uwzględniają kwestie wynikające z ratyfikacji Poprawek z Kigali. Nie ma zatem potrzeby zmiany obecnie obowiązujących przepisów prawa krajowego, aby prawidłowo wykonywać zobowiązania wynikające z ratyfikacji przez RP Poprawek z Kigali.

4. Tryb związania RP Poprawkami z Kigali

Postanowienia Poprawek z Kigali wprowadzają zmiany do umowy międzynarodowej, tj. Protokołu montrealского. Jednocześnie uznaje się, że spełniona jest przesłanka określona w art. 89 ust. 1 pkt 5 Konstytucji RP. Dlatego też proponuje się, aby związanie RP Poprawkami z Kigali nastąpiło za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie,

zgodnie z art. 89 ust. 1 pkt 5 Konstytucji RP. Poprawki te dotyczą bowiem spraw uregulowanych w:

- rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1005/2009 z dnia 16 września 2009 r. w sprawie substancji zubożających warstwę ozonową (Dz. Urz. UE L 286 z 31.10.2009, str. 1, z późn. zm),
- rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 517/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie fluorowanych gazów cieplarnianych i uchylecia rozporządzenia (WE) nr 842/2006,
- ustawie z dnia 15 maja 2015 r. o substancjach zubożających warstwę ozonową oraz o niektórych fluorowanych gazach cieplarnianych,
- Protokole montrealским w sprawie substancji zubożających warstwę ozonową, sporządzonym w Montrealu dnia 16 września w 1987 r., który należy uznać za ratyfikowany za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie, stosownie do art. 241 ust. 1 Konstytucji RP,
- Poprawkach do Protokołu Montrealskiego w sprawie substancji zubożających warstwę ozonową, sporządzonych w Londynie dnia 29 czerwca 1990 r., oraz Poprawkach do Protokołu Montrealskiego w sprawie substancji zubożających warstwę ozonową, sporządzonych w Kopenhadze dnia 25 listopada 1992 r., które zostały ratyfikowane za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie,
- Poprawkach do Protokołu Montrealskiego w sprawie substancji zubożających warstwę ozonową, sporządzonych w Montrealu dnia 17 września 1997 r., oraz Poprawkach do Protokołu montrealskiego w sprawie substancji zubożających warstwę ozonową, podpisanych w Pekinie dnia 3 grudnia 1999 r., które zostały ratyfikowane bez uprzedniej zgody wyrażonej w ustawie.

**Lista stron Protokołu montrealского w sprawie substancji zubożających warstwę ozonową,
sporządzonego w Montrealu dnia 16 września 1987 r.,
oraz lista państw, które wyraziły zgodę na związanie się Poprawkami z Kigali do Protokołu
montrealского w sprawie substancji zubożających warstwę ozonową, sporządzonego w
Montrealu dnia 16 września 1987 r., przyjętymi w Kigali dnia 15 października 2016 r.**

<i>Lp.</i>	<i>Strona</i>	<i>Data ratyfikacji Protokołu montrealского</i>	<i>Data wyrażenia zgody na związanie się Poprawkami z Kigali</i>
1	Afganistan	17.06.2004	
2	Albania	08.10.1999	
3	Algieria	20.10.1992	
4	Andora	26.01.2009	
5	Angola	17.05.2000	
6	Antigua i Barbuda	03.12.1992	
7	Arabia Saudyjska	01.03.1993	
8	Argentyna	18.09.1990	
9	Armenia	01.10.1999	
10	Australia	19.05.1989	27.10.2017
11	Austria	03.05.1989	
12	Azerbejdżan	12.06.1996	
13	Bahamy	04.05.1993	
14	Bahrajn	27.04.1990	
15	Bangladesz	02.08.1990	
16	Barbados	16.10.1992	19.04.2018
17	Belgia	30.12.1988	04.06.2018
18	Belize	09.01.1998	
19	Benin	01.07.1993	19.03.2018
20	Bhutan	23.08.2004	
21	Białoruś	31.10.1988	
22	Birma (Mjanma)	24.11.1993	
23	Boliwia	03.10.1994	

<i>Lp.</i>	<i>Strona</i>	<i>Data ratyfikacji Protokołu montrealskiego</i>	<i>Data wyrażenia zgody na związanie się Poprawkami z Kigali</i>
24	Bośnia i Hercegowina	01.09.1993	
25	Botswana	04.12.1991	
26	Brazylia	19.03.1990	
27	Brunei	27.05.1993	
28	Bułgaria	20.11.1990	01.05.2018
29	Burkina Faso	20.07.1989	26.07.2018
30	Burundi	06.01.1997	
31	Była Jugosłowska Republika Macedonii (Republika Macedonii Północnej)	10.03.1994	
32	Chile	26.03.1990	19.09.2017
33	Chiny	14.06.1991	
34	Chorwacja	21.09.1992	
35	Cypr	28.05.1992	
36	Czad	07.06.1994	
37	Czarnogóra	23.10.2006	
38	Czechy	01.01.1993	
39	Dania	16.12.1988	
40	Demokratyczna Republika Konga	30.11.1994	
41	Dominika	31.03.1993	
42	Dominikana	18.05.1993	
43	Dżibuti	30.07.1999	
44	Egipt	02.08.1988	
45	Ekwador	30.04.1990	22.01.2018
46	Erytrea	10.03.2005	
47	Estonia	17.10.1996	
48	Etiopia	11.10.1994	

<i>Lp.</i>	<i>Strona</i>	<i>Data ratyfikacji Protokołu montrealskiego</i>	<i>Data wyrażenia zgody na związanie się Poprawkami z Kigali</i>
49	Fidzi	23.10.1989	
50	Filipiny	17.07.1991	
51	Finlandia	23.12.1988	14.11.2017
52	Francja	28.12.1988	29.03.2018
53	Gabon	09.02.1994	28.02.2018
54	Gambia	25.07.1990	
55	Ghana	24.07.1989	
56	Grecja	29.12.1988	
57	Grenada	31.03.1993	29.05.2018
58	Gruzja	21.03.1996	
59	Gujana	12.08.1993	
60	Gwatemala	07.11.1989	
61	Gwinea	25.06.1992	
62	Gwinea Bissau	12.11.2002	
63	Gwinea Równikowa	06.09.2006	
64	Haiti	29.03.2000	
65	Hiszpania	16.12.1988	
66	Holandia	16.12.1988	08.02.2018
67	Honduras	14.10.1993	
68	Indie	19.06.1992	
69	Indonezja	26.06.1992	
70	Irak	25.06.2008	
71	Iran	03.10.1990	
72	Irlandia	16.12.1988	12.03.2018
73	Islandia	29.08.1989	
74	Izrael	30.06.1992	

<i>Lp.</i>	<i>Strona</i>	<i>Data ratyfikacji Protokołu montrealskiego</i>	<i>Data wyrażenia zgody na związanie się Poprawkami z Kigali</i>
75	Jamajka	31.03.1993	
76	Japonia	30.09.1988	
77	Jemen	21.02.1996	
78	Jordania	31.05.1989	
79	Kambodża	27.06.2001	
80	Kamerun	30.08.1989	
81	Kanada	30.06.1988	03.11.2017
82	Katar	22.01.1996	
83	Kazachstan	26.08.1998	
84	Kenia	09.11.1988	
85	Kirgistan	31.05.2000	
86	Kiribati	07.01.1993	
87	Kolumbia	06.12.1993	
88	Komory	31.10.1994	16.11.2017
89	Kongo	16.11.1994	
90	Korea Południowa	27.02.1992	
91	Korea Północna	24.01.1995	21.09.2017
92	Kostaryka	30.07.1991	23.05.2018
93	Kuba	14.07.1992	
94	Kuwejt	23.11.1992	
95	Laos	21.08.1998	16.11.2017
96	Lesoto	25.03.1994	
97	Liban	31.03.1993	
98	Liberia	15.01.1996	
99	Libia	11.07.1990	
100	Liechtenstein	08.02.1989	

<i>Lp.</i>	<i>Strona</i>	<i>Data ratyfikacji Protokołu montrealskiego</i>	<i>Data wyrażenia zgody na związanie się Poprawkami z Kigali</i>
101	Litwa	18.01.1995	24.07.2018
102	Luksemburg	17.10.1988	16.11.2017
103	Łotwa	28.04.1995	17.08.2018
104	Madagaskar	07.11.1996	
105	Malawi	09.01.1991	21.11.2017
106	Malediwy	16.05.1989	13.11.2017
107	Malezja	29.08.1989	
108	Mali	28.10.1994	31.03.2017
109	Malta	29.12.1988	
110	Maroko	28.12.1995	
111	Mauretania	26.05.1994	
112	Mauritius	18.08.1992	
113	Meksyk	31.03.1988	
114	Mikronezja	06.09.1995	12.05.2017
115	Mołdawia	24.10.1996	
116	Monako	12.03.1993	
117	Mongolia	07.03.1996	
118	Mozambik	09.09.1994	
119	Namibia	20.09.1993	
120	Nauru	12.11.2001	
121	Nepal	06.07.1994	
122	Niemcy	16.12.1988	16.11.2017
123	Niger	09.10.1992	
124	Nigeria	31.10.1988	
125	Nikaragua	05.03.1993	
126	Niue	22.12.2003	24.04.2018

<i>Lp.</i>	<i>Strona</i>	<i>Data ratyfikacji Protokołu montrealskiego</i>	<i>Data wyrażenia zgody na związanie się Poprawkami z Kigali</i>
127	Norwegia	24.06.1988	06.09.2017
128	Nowa Zelandia	21.07.1988	
129	Oman	30.06.1999	
130	Pakistan	18.12.1992	
131	Palau	29.05.2001	29.08.2017
132	Panama	03.03.1989	
133	Papua Nowa Gwinea	27.10.1992	
134	Paragwaj	03.12.1992	
135	Peru	31.03.1993	
136	Polska	13.07.1990	
137	Portugalia	17.10.1988	17.07.2018
138	Republika Południowej Afryki	15.01.1990	
139	Republika Środkowoafrykańska	29.03.1993	
140	Rosja	10.11.1988	
141	Rumunia	27.01.1993	
142	Rwanda	11.10.2001	25.05.2017
143	Saint Kitts i Nevis	10.08.1992	
144	Saint Lucia	28.07.1993	
145	Saint Vincent i Grenadyny	02.12.1996	
146	Salwador	02.10.1992	
147	Samoa	21.12.1992	23.03.2018
148	San Marino	23.04.2009	
149	Senegal	06.05.1993	
150	Serbia	12.03.2001	
151	Seszele	06.01.1993	
152	Sierra Leone	29.08.2001	

<i>Lp.</i>	<i>Strona</i>	<i>Data ratyfikacji Protokołu montrealskiego</i>	<i>Data wyrażenia zgody na związanie się Poprawkami z Kigali</i>
153	Singapur	05.01.1989	
154	Słowacja	28.05.1993	16.11.2017
155	Słowenia	06.07.1992	
156	Somalia	01.08.2001	
157	Sri Lanka	15.12.1989	
158	Stany Zjednoczone	21.04.1988	
159	Stolica Apostolska	05.05.2008	
160	Suazi	10.11.1992	
161	Sudan	29.01.1993	
162	Sudan Południowy	12.01.2012	
163	Surinam	14.10.1997	
164	Syria	12.12.1989	
165	Szwajcaria	28.12.1988	
166	Szwecja	29.06.1988	17.11.2017
167	Tadżykistan	07.01.1998	
168	Tajlandia	07.07.1989	
169	Tanzania	16.04.1993	
170	Timor Wschodni	16.09.2009	
171	Togo	25.02.1991	08.03.2018
172	Tonga	29.07.1998	
173	Trynidad i Tobago	28.08.1989	17.11.2017
174	Tunezja	25.09.1989	
175	Turecja	20.09.1991	
176	Turkmenistan	18.11.1993	
177	Tuvalu	15.07.1993	21.09.2017
178	Uganda	15.09.1988	21.06.2018

<i>Lp.</i>	<i>Strona</i>	<i>Data ratyfikacji Protokołu montrealskiego</i>	<i>Data wyrażenia zgody na związanie się Poprawkami z Kigali</i>
179	Ukraina	20.09.1988	
180	Unia Europejska	16.12.1988	
181	Urugwaj	08.01.1991	
182	Uzbekistan	18.05.1993	
183	Vanuatu	21.11.1994	20.04.2018
184	Wenezuela	06.02.1989	
185	Węgry	20.04.1989	
186	Wielka Brytania	16.12.1988	14.11.2017
187	Wietnam	26.01.1994	
188	Włochy	16.12.1988	
189	Wybrzeże Kości Słoniowej	05.04.1993	29.11.2017
190	Wyspy Cooka	22.12.2003	
191	Wyspy Marshalla	11.03.1993	15.05.2017
192	Wyspy Salomona	17.06.1993	
193	Wyspy Świętego Tomasza i Książęca	19.11.2001	
194	Wyspy Zielonego Przylądka	31.07.2001	
195	Zambia	24.01.1990	
196	Zimbabwe	03.11.1992	
197	Zjednoczone Emiraty Arabskie	22.12.1989	

Poprawki do Protokołu montrealskiego w sprawie substancji zubożających warstwę ozonową

Artykuł I: Poprawki

Artykuł 1 ustęp 4

W ustępie 4 artykułu 1 Protokołu wyrazy:

„C lub E”

zastępuje się wyrazami:

„załączniku C, załączniku E lub załączniku F”

Artykuł 2 ustęp 5

W ustępie 5 artykułu 2 Protokołu wyrazy:

„i artykule 2H”

zastępuje się wyrazami:

„, , artykułach 2H i 2J”

Artykuł 2 ustępy 8 (a), 9 (a) i 11

W ustępach 8 (a) i 11 artykułu 2 Protokołu, użyte w różnym przypadku, wyrazy:

„artykuły od 2A do 2I”

zastępuje się użytymi w odpowiednim przypadku wyrazami:

„artykuły od 2A do 2J”

Na końcu ustępu 8 (a) artykułu 2 Protokołu dodaje się następujące zdanie:

„Umowa taka może zostać rozszerzona o zobowiązania dotyczące zużycia lub produkcji na mocy artykułu 2J pod warunkiem, że całkowity połączony obliczeniowy poziom zużycia lub produkcji stron umowy nie przewyższa poziomów wymaganych w artykule 2J.”

W ustępie 9 (a) (i) artykułu 2 Protokołu po wyrazie:

„powinny;”

skreśla się wyrazy:

„oraz czy”

Ustęp 9 (a) (ii) artykułu 2 Protokołu otrzymuje oznaczenie 9 (a) (iii).

Po ustępie 9 (a) (i) artykułu 2 Protokołu dodaje się ustęp 9 (a) (ii) w następującym brzmieniu:

„należy wnieść poprawki do współczynników ocieplenia globalnego wyszczególnionych w grupie I załącznika A, załącznika C oraz załącznika F, a jeżeli tak – jakie powinny być te poprawki, oraz czy”

Artykuł 2J

Po artykule 2I Protokołu dodaje się artykuł w następującym brzmieniu:

„Artykuł 2J: Wodorofluorowęglowodory

1. Każda strona zapewni, by w ciągu dwunastomiesięcznego okresu rozpoczynającego się 1 stycznia 2019 r. oraz w ciągu każdego dwunastomiesięcznego okresu następującego po nim, jej poziom obliczeniowy zużycia substancji kontrolowanych wymienionych w załączniku F, wyrażony w równoważnikach CO₂, nie przekroczył ilości procentowych, określonych dla poszczególnych

przedziałów lat w punktach od (a) do (e) poniżej, średniej rocznej z lat 2011, 2012 i 2013 jej obliczeniowych poziomów zużycia substancji kontrolowanych wymienionych w załączniku F, plus piętnaście procent jej obliczeniowego poziomu zużycia substancji kontrolowanych z grupy I załącznika C określonego w ustępie 1 artykułu 2F, wyrażonego w równoważnikach CO₂:

(a) od 2019 r. do 2023 r.: 90 procent

(b) od 2024 r. do 2028 r.: 60 procent

(c) od 2029 r. do 2033 r.: 30 procent

(d) od 2034 r. do 2035 r.: 20 procent

(e) 2036 r. i lata następne: 15 procent

2. Niezależnie od postanowień ustępu 1 niniejszego artykułu, strony mogą zdecydować, by strona zapewniła, by w ciągu dwunastomiesięcznego okresu rozpoczynającego się 1 stycznia 2020 r. oraz w ciągu każdego dwunastomiesięcznego okresu następującego po nim, jej poziom obliczeniowy zużycia substancji kontrolowanych wymienionych w załączniku F, wyrażony w równoważnikach CO₂, nie przekroczył ilości procentowych, określonych dla poszczególnych przedziałów lat w punktach od (a) do (e) poniżej, średniej rocznej z lat 2011, 2012 i 2013 jej obliczeniowych poziomów zużycia substancji kontrolowanych wymienionych w załączniku F, plus dwadzieścia pięć procent jej obliczeniowego poziomu zużycia substancji kontrolowanych z grupy I załącznika C określonego w ustępie 1 artykułu 2F, wyrażonego w równoważnikach CO₂:

(a) od 2020 r. do 2024 r.: 95 procent

(b) od 2025 r. do 2028 r.: 65 procent

(c) od 2029 r. do 2033 r.: 30 procent

(d) od 2034 r. do 2035 r.: 20 procent

(e) 2036 r. i lata następne: 15 procent

3. Każda strona produkująca substancje kontrolowane wymienione w załączniku F zapewni, by w ciągu dwunastomiesięcznego okresu rozpoczynającego się 1 stycznia 2019 r. oraz w ciągu każdego dwunastomiesięcznego okresu następującego po nim, jej poziom obliczeniowy produkcji substancji kontrolowanych wymienionych w załączniku F, wyrażony w równoważnikach CO₂, nie przekroczył ilości procentowych, określonych dla poszczególnych przedziałów lat w punktach od (a) do (e) poniżej, średniej rocznej z lat 2011, 2012 i 2013 jej obliczeniowych poziomów produkcji substancji kontrolowanych wymienionych w załączniku F, plus piętnaście procent jej obliczeniowego poziomu produkcji substancji kontrolowanych z grupy I załącznika C określonego w ustępie 2 artykułu 2F, wyrażonego w równoważnikach CO₂:

(a) od 2019 r. do 2023 r.: 90 procent

(b) od 2024 r. do 2028 r.: 60 procent

(c) od 2029 r. do 2033 r.: 30 procent

(d) od 2034 r. do 2035 r.: 20 procent

(e) 2036 r. i lata następne: 15 procent

4. Niezależnie od postanowień ustępu 3 niniejszego artykułu, strony mogą zdecydować, by strona produkująca substancje kontrolowane wymienione w załączniku F zapewniła, by w ciągu dwunastomiesięcznego okresu rozpoczynającego się 1 stycznia 2020 r. oraz w ciągu każdego dwunastomiesięcznego okresu następującego po nim, jej poziom obliczeniowy produkcji substancji kontrolowanych wymienionych w załączniku F, wyrażony w równoważnikach CO₂, nie przekroczył ilości procentowych, określonych dla poszczególnych przedziałów lat w punktach od (a) do (e) poniżej, średniej rocznej z lat 2011, 2012 i 2013 jej obliczeniowych poziomów produkcji

substancji kontrolowanych wymienionych w załączniku F, plus dwadzieścia pięć procent jej obliczeniowego poziomu produkcji substancji kontrolowanych z grupy I załącznika C określonego w ustępie 2 artykułu 2F, wyrażonego w równoważnikach CO₂:

- (a) od 2020 r. do 2024 r.: 95 procent
  - (b) od 2025 r. do 2028 r.: 65 procent
  - (c) od 2029 r. do 2033 r.: 30 procent
  - (d) od 2034 r. do 2035 r.: 20 procent
  - (e) 2036 r. i lata następne: 15 procent
5. Postanowienia ustępów od 1 do 4 niniejszego artykułu będą stosowane, chyba że strony zdecydują się zezwolić na poziom produkcji lub zużycia niezbędny do zaspokojenia tych rodzajów zastosowania, jakie strony zgodzą się uznać za wyłączone.
6. Każda ze stron produkujących substancje wymienione w grupie I załącznika C lub w załączniku F zapewni, by w ciągu dwunastomiesięcznego okresu rozpoczynającego się 1 stycznia 2020 r. oraz w ciągu każdego dwunastomiesięcznego okresu następującego po nim, jej emisje substancji wymienionych w grupie II załącznika F wytwarzane w każdym zakładzie produkującym substancje wymienione w grupie I załącznika C lub w załączniku F były niszczone w stopniu możliwym do wykonania przy pomocy technologii zatwierdzonej przez strony w tym samym dwunastomiesięcznym okresie.
7. Każda ze stron zapewni, by substancje wymienione w grupie II załącznika F wytwarzane przez zakłady produkujące substancje wymienione w grupie I załącznika C były niszczone wyłącznie przy użyciu technologii zatwierdzonych przez strony."

Artykuł 3

Wprowadzenie do wyliczenia w artykule 3 Protokołu otrzymuje następujące brzmienie:

„I. W rozumieniu artykułów 2, od 2A do 2J i 5 każda strona dla każdej grupy substancji z załącznika A, załącznika B, załącznika C, załącznika E lub załącznika F określi jej poziomy obliczeniowe:"

Ostatni średnik w punkcie (a) (i) artykułu 3 Protokołu zostaje zastąpiony następującym tekstem:

„, , chyba że w ustępie 2 przewidziano inaczej;"

Na końcu artykułu 3 Protokołu dodaje się następujący tekst:

„ ; oraz

(d) emisji substancji wymienionych w grupie II załącznika F wytwarzanych w każdym zakładzie wytwarzającym substancje wymienione w grupie I załącznika C lub w załączniku F przez uwzględnienie, między innymi, ilości wyemitowanych w wyniku nieszczelności sprzętu oraz wyemitowanych z upustów technologicznych i urządzeń niszczących, z wyłączeniem ilości przechwyconych do użytku, zniszczenia lub zmagazynowania.

2. Obliczając wyrażone w równoważnikach CO₂ poziomy produkcji, zużycia, importu, eksportu i emisji substancji wymienionych w załączniku F oraz w grupie I załącznika C na potrzeby artykułu 2J, ustępu 5 *bis* artykułu 2 oraz ustępu 1 (d) artykułu 3, każda ze stron będzie korzystała z potencjałów tworzenia efektu cieplarnianego określonych dla tych substancji w grupie I załącznika A, załącznika C oraz załącznika F."

Artykuł 4 ustęp 1 sept

Po ustępie 1 *sex* artykułu 4 Protokołu dodaje się ustęp w następującym brzmieniu:

„1 *sept*. Po wejściu w życie niniejszego ustępu, każda ze stron zakazuje importu substancji kontrolowanych wymienionych w załączniku F do jakiegokolwiek państwa niebędącego stroną niniejszego Protokołu."

Artykuł 4 ustęp 2 sept

Po ustępie 2 *sex* artykułu 4 Protokołu dodaje się ustęp w następującym brzmieniu:

„2 *sept*. Po wejściu w życie niniejszego ustępu każda ze stron zakaże eksportu substancji kontrolowanych wymienionych w załączniku F z jakiegokolwiek państwa niebędącego stroną niniejszego Protokołu.”

Artykuł 4 ustępy 5, 6 i 7

W ustępach 5, 6 i 7 artykułu 4 Protokołu wyrazy:

„załącznikach A, B, C i E”

zastępuje się wyrazami:

„załącznikach A, B, C, E i F”

Artykuł 4 ustęp 8

W ustępie 8 artykułu 4 Protokołu wyrazy:

„artykułami od 2A do 2I”

zastępuje się wyrazami:

„artykułami od 2A do 2J”

Artykuł 4B

Po ustępie 2 artykułu 4B Protokołu dodaje się ustęp w następującym brzmieniu:

„2 *bis*. Każda ze stron, do dnia 1 stycznia 2019 r. lub w ciągu trzech miesięcy od daty wejścia dla niej w życie niniejszego ustępu, w zależności od tego, która z tych dat jest późniejsza, ustanowi i wdroży system licencjonowania nowych, używanych, z recyklingu i odzyskanych substancji kontrolowanych wymienionych w załączniku F. Każda strona działająca z mocy ustępu 1 artykułu 5, która zdecyduje, że nie jest w stanie ustanowić i wdrożyć takiego systemu do 1 stycznia 2019 r. może opóźnić podjęcie takich działań do 1 stycznia 2021 r.”

Artykuł 5

W ustępie 4 artykułu 5 Protokołu wyraz:

„2I”

zastępuje się wyrazem:

„2J”

W ustępach 5 i 6 artykułu 5 Protokołu wyrazy:

„artykule 2I”

zastępuje się wyrazami:

„artykułach 2I oraz 2J”

W ustępie 5 artykułu 5 Protokołu przed wyrazami:

„każdego ze środków kontrolnych”

dodaje się wyraz:

„do”

Po ustępie 8 *ter* artykułu 5 Protokołu dodaje się ustęp w następującym brzmieniu:

„8 *qua*

(a) Każda strona działająca z mocy ustępu 1 niniejszego artykułu, z zastrzeżeniem wszelkich poprawek wprowadzonych do mechanizmów kontrolnych z artykułu 2J zgodnie z ustępem 9 artykułu 2, będzie uprawniona do opóźnienia wykonania obowiązku przestrzegania zgodności ze środkami kontroli przewidzianymi w punktach od (a) do (e) ustępu 1 artykułu 2J oraz punktach od (a) do (e) ustępu 3 artykułu 2J i do zmiany tych środków w następujący sposób:

(i) od 2024 r. do 2028 r.: 100 procent

(ii) od 2029 r. do 2034 r.: 90 procent

(iii) od 2035 r. do 2039 r.: 70 procent

(iv) od 2040 r. do 2044 r.: 50 procent

(v) od 2045 r.: 20 procent

(b) Niezależnie od postanowień punktu (a) powyżej, strony mogą zdecydować, by strona działająca z mocy ustępu 1 niniejszego artykułu, z zastrzeżeniem wszelkich poprawek wprowadzonych do mechanizmów kontrolnych z artykułu 2J zgodnie z ustępem 9 artykułu 2, była uprawniona do opóźnienia wykonania obowiązku przestrzegania zgodności ze środkami kontrolnymi przewidzianymi w punktach od (a) do (e) ustępu 1 artykułu 2J oraz punktach od (a) do (e) ustępu 3 artykułu 2J i do zmiany tych środków w następujący sposób:

(i) od 2028 r. do 2031 r.: 100 procent

(ii) od 2032 r. do 2036 r.: 90 procent

(iii) od 2037 r. do 2041 r.: 80 procent

(iv) od 2042 r. do 2046 r.: 70 procent

(v) od 2047 r.: 15 procent

(c) Każda strona działająca z mocy ustępu 1 niniejszego artykułu, na potrzeby obliczania swojego początkowego poziomu zużycia według artykułu 2J, będzie uprawniona do wykorzystania swoich średnich obliczeniowych poziomów zużycia substancji kontrolowanych wymienionych w załączniku F z lat 2020, 2021 i 2022, plus sześćdziesiąt pięć procent swojego początkowego zużycia substancji kontrolowanych wymienionych w grupie I załącznika C zgodnie z ustępem 8 *ter* niniejszego artykułu.

(d) Niezależnie od postanowień punktu (c) powyżej, strony mogą zdecydować, by strona działająca z mocy ustępu 1 niniejszego artykułu, na potrzeby obliczania swojego początkowego poziomu zużycia według artykułu 2J, była uprawniona do wykorzystania swoich średnich obliczeniowych poziomów zużycia substancji kontrolowanych wymienionych w załączniku F z lat 2024, 2025 i 2026, plus sześćdziesiąt pięć procent swojego początkowego zużycia substancji kontrolowanych wymienionych w grupie I załącznika C zgodnie z ustępem 8 *ter* niniejszego artykułu.

(e) Każda strona działająca z mocy ustępu 1 niniejszego artykułu produkująca substancje kontrolowane wymienione w załączniku F, na potrzeby obliczania swojego początkowego poziomu produkcji według artykułu 2J, będzie uprawniona do wykorzystania swoich średnich obliczeniowych poziomów produkcji substancji kontrolowanych wymienionych w załączniku F z lat 2020, 2021 i 2022, plus sześćdziesiąt pięć procent swojej początkowej produkcji substancji kontrolowanych wymienionych w grupie I załącznika C zgodnie z ustępem 8 *ter* niniejszego artykułu.

(f) Niezależnie od postanowień punktu (e) powyżej, strony mogą zdecydować, by strona działająca z mocy ustępu 1 niniejszego artykułu produkująca substancje kontrolowane wymienione w załączniku F, na potrzeby obliczania swojego początkowego poziomu produkcji według artykułu 2J, była uprawniona do wykorzystania swoich średnich obliczeniowych poziomów produkcji substancji kontrolowanych wymienionych w załączniku F z lat 2024, 2025 i 2026, plus sześćdziesiąt pięć procent swojej początkowej produkcji substancji kontrolowanych wymienionych w grupie I załącznika C zgodnie z ustępem 8 *ter* niniejszego artykułu.

(g) Postanowienia punktów od (a) do (f) niniejszego ustępu będą stosowane do obliczeniowych poziomów produkcji i zużycia, chyba że na podstawie przyjętych przez strony kryteriów zastosowanie będzie miało wyłączenie dotyczące wysokich temperatur otoczenia.”

Artykuł 6

W artykule 6 Protokołu wyrazy:

„artykułach od 2A do 2I”

zastępuje się wyrazami:

„artykułach od 2A do 2J”

Artykuł 7 ustępy 2, 3 i 3 ter

Po wersji o brzmieniu „– określonych w załączniku E, za rok 1991” w ustępie 2 artykułu 7 Protokołu dodaje się wers w następującym brzmieniu:

„– określonych w załączniku F, za lata od 2011 r. do 2013 r., z tym że strony działające z mocy ustępu 1 artykułu 5 dostarczą takie dane za lata od 2020 r. do 2022 r., natomiast strony działające z mocy ustępu 1 artykułu 5, do których zastosowanie mają postanowienia punktów (d) oraz (f) ustępu 8 *qua* artykułu 5 dostarczą takie dane za lata od 2024 r. do 2026 r.”

W ustępach 2 i 3 artykułu 7 Protokołu wyrazy:

„C i E”

zastępuje się wyrazami:

„C, E i F”

W artykule 7 Protokołu po ustępie 3 *bis* zostaje dodany ustęp w następującym brzmieniu:

„3 *ter*. Każda strona dostarczy sekretariatowi dane statystyczne dotyczące rocznych emisji substancji kontrolowanych wymienionych w grupie II załącznika F na jeden zakład zgodnie z postanowieniami ustępu 1 (d) artykułu 3 Protokołu.”

Artykuł 7 ustęp 4

W ustępie 4 artykułu 7 po wyrazach:

„danych statystycznych o” oraz „dostarczą dane o”

zostają dodane wyrazy:

„produkcji,”

Artykuł 10 ustęp 1

W ustępie 1 artykułu 10 Protokołu wyrazy:

„oraz artykule 2I”

zastępuje się wyrazami:

„artykule 2I oraz artykule 2J”

Na końcu ustępu 1 artykułu 10 Protokołu zostaje dodane zdanie w następującym brzmieniu:

„W przypadku gdy strona działająca z mocy ustępu 1 artykułu 5 zdecyduje się skorzystać z finansowania w ramach innego mechanizmu finansowego, które mogłoby prowadzić do spełnienia jakiegokolwiek części jej uzgodnionych kosztów wzrastających, ta część nie będzie pokryta z mechanizmu finansowego przewidzianego w artykule 10 Protokołu.”

Artykuł 17

W artykule 17 Protokołu wyrazy:

„artykułów od 2A do 2I”

zastępuje się wyrazami:

„artykułów od 2A do 2J”

Załącznik A

Tabela dla grupy I w załączniku A do Protokołu zostaje zastąpiona następującą tabelą:

Grupa	Substancja	Potencjał wyczerpywania ozonu*	Stuletni współczynnik ocieplenia globalnego
<i>Grupa I</i>			
CFCl ₃	(CFC-11)	1,0	4 750
CF ₂ Cl ₂	(CFC-12)	1,0	10 900
C ₂ F ₃ Cl ₃	(CFC-113)	0,8	6 130
C ₂ F ₄ Cl ₂	(CFC-114)	1,0	10 000
C ₂ F ₅ Cl	(CFC-115)	0,6	7 370

Załącznik C i załącznik F

Tabela dla grupy I w załączniku C do Protokołu zostaje zastąpiona następującą tabelą:

Grupa	Substancja	Liczba izomerów	Potencjał zubożenia ozonu*	Stuletni współczynnik ocieplenia globalnego ***
<i>Grupa I</i>				
CHFCl ₂	(HCFC-21)**	1	0,04	151
CHF ₂ Cl	(HCFC-22)**	1	0,055	1810
CH ₂ FCI	(HCFC-31)	1	0,02	
C ₂ HFCl ₄	(HCFC-121)	2	0,01–0,04	
C ₂ HF ₂ Cl ₃	(HCFC-122)	3	0,02–0,08	
C ₂ HF ₃ Cl ₂	(HCFC-123)	3	0,02–0,06	77
CHCl ₂ CF ₃	(HCFC-123)**	-	0,02	
C ₂ HF ₄ Cl	(HCFC-124)	2	0,02–0,04	609
CHFClCF ₃	(HCFC-124)**	-	0,022	
C ₂ H ₂ FCI ₃	(HCFC-131)	3	0,007–0,05	
C ₂ H ₂ F ₂ Cl ₂	(HCFC-132)	4	0,008–0,05	
C ₂ H ₂ F ₃ Cl	(HCFC-133)	3	0,02–0,06	
C ₂ H ₃ FCI ₂	(HCFC-141)	3	0,005–0,07	
CH ₃ CFCl ₂	(HCFC-141b)**	-	0,11	725
C ₂ H ₃ F ₂ Cl	(HCFC-142)	3	0,008–0,07	
CH ₃ CF ₂ Cl	(HCFC-142b)**	-	0,065	2310
C ₂ H ₄ FCI	(HCFC-151)	2	0,003–0,005	
C ₃ HFCl ₆	(HCFC-221)	5	0,015–0,07	
C ₃ HF ₂ Cl ₅	(HCFC-222)	9	0,01–0,09	
C ₃ HF ₃ Cl ₄	(HCFC-223)	12	0,01–0,08	
C ₃ HF ₄ Cl ₃	(HCFC-224)	12	0,01–0,09	
C ₃ HF ₅ Cl ₂	(HCFC-225)	9	0,02–0,07	
CF ₃ CF ₂ CHCl ₂	(HCFC-225ca)**	-	0,025	122

CF2ClCF2CHClF	(HCFC-225cb)**	-	0,033	595
C ₃ HF ₆ Cl	(HCFC-226)	5	0,02–0,10	
C ₃ H ₂ FCl ₅	(HCFC-231)	9	0,05–0,09	
C ₃ H ₂ F ₂ Cl ₄	(HCFC-232)	16	0,008–0,10	
C ₃ H ₂ F ₃ Cl ₃	(HCFC-233)	18	0,007–0,23	
C ₃ H ₂ F ₄ Cl ₂	(HCFC-234)	16	0,01–0,28	
C ₃ H ₂ F ₅ Cl	(HCFC-235)	9	0,03–0,52	
C ₃ H ₃ FCl ₄	(HCFC-241)	12	0,004–0,09	
C ₃ H ₃ F ₂ Cl ₃	(HCFC-242)	18	0,005–0,13	
C ₃ H ₃ F ₃ Cl ₂	(HCFC-243)	18	0,007–0,12	
C ₃ H ₃ F ₄ Cl	(HCFC-244)	12	0,009–0,14	
C ₃ H ₄ FCl ₃	(HCFC-251)	12	0,001–0,01	
C ₃ H ₄ F ₂ Cl ₂	(HCFC-252)	16	0,005–0,04	
C ₃ H ₄ F ₃ Cl	(HCFC-253)	12	0,003–0,03	
C ₃ H ₅ FCl ₂	(HCFC-261)	9	0,002–0,02	
C ₃ H ₅ F ₂ Cl	(HCFC-262)	9	0,002–0,02	
C ₃ H ₆ FCl	(HCFC-271)	5	0,001–0,03	

- * W przypadku gdy określono zakres wartości potencjału zubożenia ozonu, dla celów protokołu, należy stosować najwyższą wartość z tego zakresu. Potencjał zubożenia ozonu podany w postaci pojedynczej wartości został ustalony w wyniku obliczeń na podstawie pomiarów laboratoryjnych. Wartości podane jako zakres są oparte na szacunkach i są mniej pewne. Zakres odnosi się do grupy izomerów. Wyższa wartość jest szacunkiem wartości potencjału zubożenia ozonu dla izomeru z najwyższą taką wartością, a niższa wartość jest szacunkiem potencjału zubożenia ozonu dla izomeru o najmniejszej wartości potencjału zubożenia ozonu.
- ** Określa, dla celów protokołu, najważniejsze komercyjnie substancje wraz z wymienionymi wartościami potencjału zubożenia ozonu.
- *** W przypadku substancji, dla których nie podano wartości współczynnika ocieplenia globalnego, wartością domyślną jest 0 aż do czasu podania wartości współczynnika ocieplenia globalnego ustalonej zgodnie z procedurą przewidzianą w ustępie 9 (a) (ii) artykułu 2.

Po załączniku E do Protokołu zostaje dodany załącznik w następującym brzmieniu:

Załącznik F: Substancje kontrolowane

Grupa	Substancja	Stuletni współczynnik ocieplenia globalnego
<i>Grupa I</i>		
CHF ₂ CHF ₂	HFC-134	1 100
CH ₂ FCF ₃	HFC-134a	1 430
CH ₂ FCHF ₂	HFC-143	353
CHF ₂ CH ₂ CF ₃	HFC-245fa	1 030
CF ₃ CH ₂ CF ₂ CH ₃	HFC-365mfc	794
CF ₃ CHF ₂ CF ₃	HFC-227ea	3 220
CH ₂ FCF ₂ CF ₃	HFC-236cb	1 340
CHF ₂ CHF ₂ CF ₃	HFC-236ea	1 370
CF ₃ CH ₂ CF ₃	HFC-236fa	9 810
CH ₂ FCF ₂ CHF ₂	HFC-245ca	693
CF ₃ CHF ₂ CHF ₂ CF ₃	HFC-43-10mee	1 640
CH ₂ F ₂	HFC-32	675
CHF ₂ CF ₃	HFC-125	3 500

CH ₃ CF ₃	HFC-143a	4 470
CH ₃ F	HFC-41	92
CH ₂ FCH ₂ F	HFC-152	53
CH ₃ CHF ₂	HFC-152a	124
<i>Grupa II</i>		
CHF ₃	HFC-23	14 800

Artykuł II: Związek z Poprawkami z 1999 r.

Żadne państwo ani regionalna organizacja integracji gospodarczej nie może złożyć dokumentu ratyfikacji, przyjęcia lub zatwierdzenia niniejszych Poprawek, chyba że wcześniej przedstawiła lub w tym samym czasie przedstawi taki dokument do Poprawek przyjętych podczas Jedenastego Spotkania Stron w Pekinie dnia 3 grudnia 1999 r.

Artykuł III: Związek z Ramową konwencją Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu i Protokołem z Kioto

Celem niniejszych Poprawek nie jest wyłączenie wodorofluorowęglowodorów z zakresu zobowiązań zawartych w artykułach 4 i 12 Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu ani artykułach 2, 5, 7 i 10 Protokołu z Kioto.

Artykuł IV: Wejście w życie

1. Z zastrzeżeniem wyjątku przewidzianego w ustępie 2 poniżej, niniejsze Poprawki wejdą w życie dnia 1 stycznia 2019 r., pod warunkiem że przynajmniej dwadzieścia dokumentów ratyfikacyjnych, przyjęcia lub zatwierdzenia Poprawek zostanie złożonych przez państwa lub regionalne organizacje integracji gospodarczej, które są stronami Protokołu montrealskiego w sprawie substancji zubożających warstwę ozonową. W przypadku gdy warunek ten nie zostanie w podanym terminie spełniony, niniejsze Poprawki wejdą w życie dziewięćdziesiątego dnia po dniu spełnienia tego warunku.
2. Zmiany w artykule 4 Protokołu – Kontrola handlu z nie-stronami – przedstawione w artykule I niniejszych Poprawek wejdą w życie dnia 1 stycznia 2033 r., pod warunkiem że przynajmniej siedemdziesiąt dokumentów ratyfikacyjnych, przyjęcia lub zatwierdzenia Poprawek zostanie złożonych przez państwa lub regionalne organizacje integracji gospodarczej, które są stronami Protokołu montrealskiego w sprawie substancji zubożających warstwę ozonową. W przypadku gdy warunek ten nie zostanie w podanym terminie spełniony, niniejsze Poprawki wejdą w życie dziewięćdziesiątego dnia po dniu spełnienia tego warunku.
3. Dla celów ustępów 1 i 2 żaden dokument złożony przez regionalną organizację integracji gospodarczej nie będzie liczony jako dodatkowy w stosunku do dokumentów złożonych przez państwa członkowskie tej organizacji.
4. Po wejściu w życie niniejszych Poprawek zgodnie z postanowieniami ustępów 1 i 2, w stosunku do innych stron Protokołu, Poprawki wejdą w życie dziewięćdziesiątego dnia po złożeniu dokumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia lub zatwierdzenia Poprawek przez tę stronę.

Artykuł V: Stosowanie tymczasowe

Każda ze stron może, w dowolnym czasie przed wejściem dla niej w życie niniejszych Poprawek, oświadczyć, że będzie przejściowo stosować którykolwiek z mechanizmów kontrolnych podanych w artykule 2J, a także związane z nimi obowiązki sprawozdawczości podane w artykule 7, do czasu wejścia Poprawek w życie.

Niniejszym potwierdzam, że powyższy tekst jest zgodny z oryginałem Poprawek przyjętych dnia 15 października 2016 r. podczas Dwudziestego Ósmego Spotkania Stron Protokołu montrealskiego w sprawie substancji zubożających warstwę ozonową, które odbyło się w Kigali w Rwandzie w dniach 10-15 października 2016 r.

Za Sekretarza Generalnego,
Podsekretarz Generalny
do spraw prawnych
i Doradca Prawny Organizacji Narodów
Zjednoczonych

Miguel de Serpa Soares

Organizacja Narodów Zjednoczonych
Nowy Jork, 18 listopada 2016 r.

ZA ZGODNOŚĆ TLUMACZENIA Z ORYGINAŁEM

Dyrektor Departamentu
Ochrony Powietrza i Klimatu

Agnieszka Sosnowska

MINISTERSTWO ŚRODOWISKA

Warszawa, 06 września 2018 r.

Minister
Spraw Zagranicznych

Opinia

o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o ratyfikacji *Poprawek do Protokołu montrealskiego w sprawie substancji zubożających warstwę ozonową, sporządzonego w Montrealu dnia 16 września 1987 roku, przyjętych w Kigali dnia 15 października 2016 roku*, wyrażona przez ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej

Projekt ustawy nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

z up. Ministra Spraw Zagranicznych
Piotr Wawrzyk
Podsekretarz Stanu

Akceptowała: Katarzyna Majcher

dyrektor Departamentu Prawa Unii Europejskiej;